Groenadvies Amsterdam bv

NATUURTOETS KLAPROZENBUURT

Omvorming voormalig industriegebied naar gemengd woon- en werkgebied

NATUURTOETS KLAPROZENBUURT

Omvorming voormalig industriegebied naar gemengd woon- en werkgebied

Opdrachtgever:
Gemeente Amsterdam
De heer M. Schmeink

Projectnummer : P21372
Datum : 17 januari 2022

Projectleider : I. Verbraeken
Controle : P.M.A. van der Wielen
Paraaf :

Groenadvies Amsterdam bv

Postbus 36233
1020 ME AMSTERDAM
Telefoon: 06-50523935
E-mail: info@groenadviesamsterdam.nl

INHOUDSOPGAVE :

1 INLEIDING 4

2 DE KLAPROZENBUURT 6
2.1 Ligging gebied 6
2.2 Kavelgrenzen 7
2.3 Gebiedsbescherming 9
2.3.1 Natura2000 9
2.3.2 Natuurnetwerk Nederland 9
2.3.3 Amsterdamse ecologische- en hoofdgroenstructuur 10
2.3.4 Ecopassages 11
2.4 Gebiedsbeschrijving 12

3 SOORTBESCHERMING 25
3.1 Vogelrichtlijn 25
3.2 Habitatrichtlijn 25
3.3 Beschermingsregime andere soorten 25
3.4 Zorgplicht 25
3.5 Provinciale Omgevingsverordening Noord-Holland 26
3.6 Rode Lijsten 26

4 VELDBEZOEK 27

5 NATUURWAARDEN KLAPROZENBUURT 28
5.1 Vogels 28
5.1.1 Beschikbare gegevens 28
5.1.2 Resultaten veldbezoek 30
5.2 Zoogdieren 30
5.2.1 Beschikbare gegevens 30
5.2.2 Resultaten veldbezoek 32
5.3 Amfibieën 33
5.3.1 Beschikbare gegevens 33
5.3.2 Resultaten veldbezoek 34
5.4 Dagvlinders 34
5.4.1 Beschikbare gegevens 34
5.4.2 Resultaten veldbezoek 35
5.5 Vaatplanten 35
5.5.1 Beschikbare gegevens 35
5.5.2 Resultaten veldbezoek 36
5.6 Overige soorten 36

6 ONGEWENSTE SOORTEN 37
6.1 Resultaten veldbezoek 37

7 ONTWIKKELING KLAPROZENBUURT 39
7.1 Relevant beleid 39
7.2 Ambities 39
7.3 Ruimtelijke hoofdingrepen 40

Dit product van Groenadvies Amsterdam BV mag alleen geheel of gedeeltelijk worden vermenigvuldigd, openbaar gemaakt of ter beschikking van derden worden gesteld, na toestemming van Groenadvies Amsterdam BV en met bronvermelding.

8 EFFECTANALYSE GEBIEDSONTWIKKELING 41
8.1 Gebiedsbescherming 41
8.2 Soortenbescherming 41
8.3 Nader onderzoek 42

9 KANSEN VOOR NATUUR 43

10 SAMENVATTING AANBEVELINGEN 45

Bijlagen

1 Vogels met een jaarrond beschermd nest
2 Soorten opgenomen in de verordening Vrijstellingen soorten Noord-Holland

1 INLEIDING

De gemeente Amsterdam is voornemens de Klaprozenbuurt, een bedrijventerrein in Amsterdam-Noord tussen de Noordelijke IJ-oevers en de oudere buurten van Noord, te herontwikkelen van verouderd, extensief gebruikt bedrijventerrein tot een hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Amsterdam ontwikkelt zich op dit moment in een hoog tempo. De stad rukt op en de druk om meer woningen te realiseren in stedelijke gebieden met een hoge dichtheid groeit. Dit geldt zeker ook voor het stadsdeel Amsterdam-Noord. Het projectgebied ligt als een puzzelstuk tussen de ontwikkelingsgebieden aan de Noordelijke IJ-oever (Buiksloterham, NDSM-werf) en bestaande woonbuurten (Banne-Buiksloot, Bloemenbuurt).

De overkoepelende ambitie voor de Klaprozenbuurt is de transformatie van het bedrijventerrein naar een stadsbuurt met ruimte voor wonen, werken en voorzieningen.
Op 9 januari 2018 heeft het College van Burgemeester en Wethouders het principebesluit voor dit project gerealiseerd. Hierin zijn vijf ambities voor de transformatie van het bedrijventerrein vastgesteld. Het betreft de bijdrage aan het tempo en volume van de woningbouwontwikkeling, de realisatie van een kwalitatief hoogwaardig en flexibel stedelijk milieu met een gevarieerde functiemix, de realisatie van een ongedeeld stedelijk gebied door een sociaal economisch gemengde bevolkingsopbouw en goede fysieke en sociale samenhang met de omliggende buurten, de realisatie van de Klaprozenweg als een nader de specificeren stadsstraat, waardoor een verbindende werking van deze weg tussen het oude en nieuwe deel van Noord wordt bereikt en het versterken van de landschappelijke kwaliteiten van het groen en herkenbaarheid van de Waterlandse Zeedijk.

Een dergelijke omvorming kan omvangrijke effecten op de aanwezige natuurwaarden in het gebied hebben. Er is daarom opdracht gegeven een natuurtoets uit te voeren waarin duidelijk moet worden wat de huidige natuurwaarden zijn en welke gevolgen de omvorming daarop zal hebben.

Er is gestart met het verzamelen van de bestaande gegevens uit diverse bronnen. De belangrijkste daarvan zijn de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en de website maps.amsterdam.nl. De NDFF is op 3 januari 2021 geraadpleegd en de website maps.amsterdam.nl op diverse data begin januari. Aanvullend daarop is op 10 januari 2021 een veldbezoek gebracht en zijn gegevens uit een eerdere natuurtoets *("Natuurtoets Klaprozenbuurt, Elsken Ecologie, 23 oktober 2019")* gebruikt.

In het volgende hoofdstuk wordt het gebied beschreven. We gaan eerst in op de ligging, daarna de ligging ten opzichte van beschermde gebieden en we eindigen met een gebiedsbeschrijving. In hoofdstuk 3 gaan we in op de soortbescherming. In hoofdstuk 4 beschrijven we kort het door ons uitgevoerde veldwerk waarna in hoofdstuk 5 de natuurwaarden worden uitgewerkt. Per groep worden eerst de waarnemingen uit de NDFF beschreven en daarna de aanvullingen uit eigen onderzoek. In hoofdstuk 6 gaan we in op het voorkomen van ongewenste soorten in de Klaprozenbuurt. Hoofdstuk 7 bevat een korte schets van de geplande ontwikkeling van het gebied waarna in hoofdstuk 8 de te verwachten gevolgen en de daaruit volgende stappen worden benoemd. In het laatste hoofdstuk beschrijven we de kansen voor de natuur die de geplande ontwikkeling met zich meebrengt.

2 DE KLAPROZENBUURT

2.1 Ligging gebied

Het projectgebied Klaprozenbuurt ligt in Amsterdam-Noord. Het gebied wordt aan de noordkant begrensd door een dijk dat onderdeel is van park Buiksloterbreek, aan de westkant door meerdere grote loodsen van bedrijven, aan de oostkant door de Klimopweg en aan de zuidkant door de Klaprozenweg. Het projectgebied ligt in het noordelijkste deel van de voormalige polder Buiksloterham.

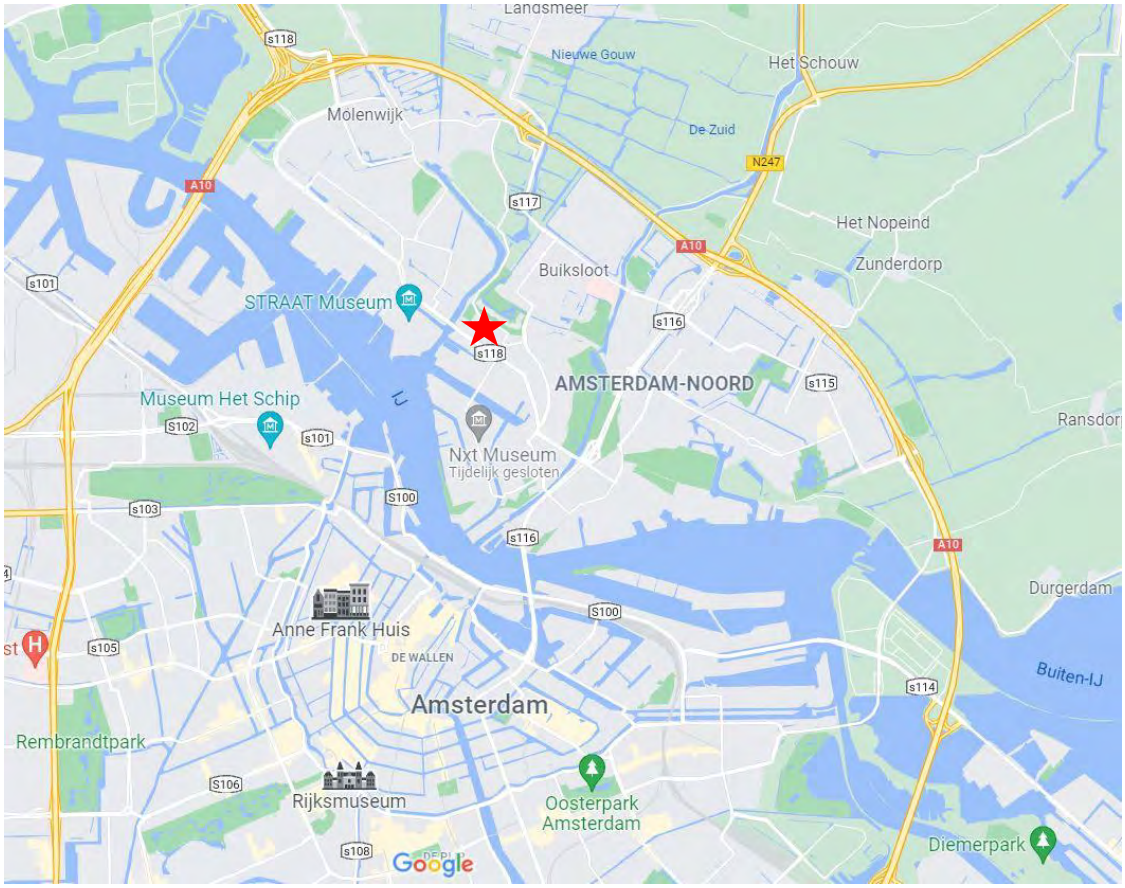

Ligging in de regio

Het project heeft betrekking op het bestemmingsplan Klaprozenbuurt 2. Ten behoeve van het eerdere bestemmingsplan Klaprozenbuurt (in 2020 vastgesteld) wordt nu voor een groter plandeel gewerkt met rechtstreekse bestemmingen om de transformatie van het plangebied naar een woon-werkgebied mogelijk te maken. Zie onderstaande kaart voor de begrenzing van het projectgebied. De kaart stelt de conceptverbeelding van het bestemmingsplan voor.

Begrenzing projectgebied. Bron: Verbeelding Klaprozenbuurt 2, 5 november 2021

2.2 Kavelgrenzen

De gehele Klaprozenbuurt kent een zeer versnipperde eigendomssituatie van ruim 50, voornamelijk kleine, kavels in eigendom bij circa 35 verschillende erfpachters en eigenaren. Zeven kavels zijn in vol eigendom, het merendeel van de kavels is in erfpacht uitgegeven. Een deel van de kavels is in eigendom van of in erfpacht bij vastgoedbeleggers of ontwikkelaars, een ander deel zit juist bij kleine particulieren (eigenaar-gebruikers).

Een uitsnede van het projectgebied met de kavelgrenzen en een kaart met de kavelnummers worden op de volgende pagina weergegeven. Met name centraal in het projectgebied zijn de kavels klein van omvang. Hieromheen liggen grotere kavels.

Uitsnede projectgebied met kavelgrenzen. Bron: Projectnota Klaprozenbuurt, 5 februari 2019

Uitsnede projectgebied met kavelnummers. Bron: kadastralekaart.nl

2.3 Gebiedsbescherming

Op onderstaande kaarten wordt de ligging van de Klaprozenbuurt ten opzichte van de Europees, landelijk en Amsterdams beschermde gebieden en groenstructuren weergegeven.

2.3.1 Natura2000

Nederland kent 162 Natura2000-gebieden. Dit Natura2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle gebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

Op onderstaande kaart zijn de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden weergegeven. Op 3,4 kilometer ten noorden van de Klaprozenbuurt liggen diverse onderdelen van het Natura2000 gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske. Dit zijn veenweidegebieden met een rijke flora en vogelbevolking. Op 5,5 km naar het oosten ligt het Natura2000 gebied Markermeer en IJmeer. Dit gebied is aangewezen vanwege het belang van het gebied voor watervogels.

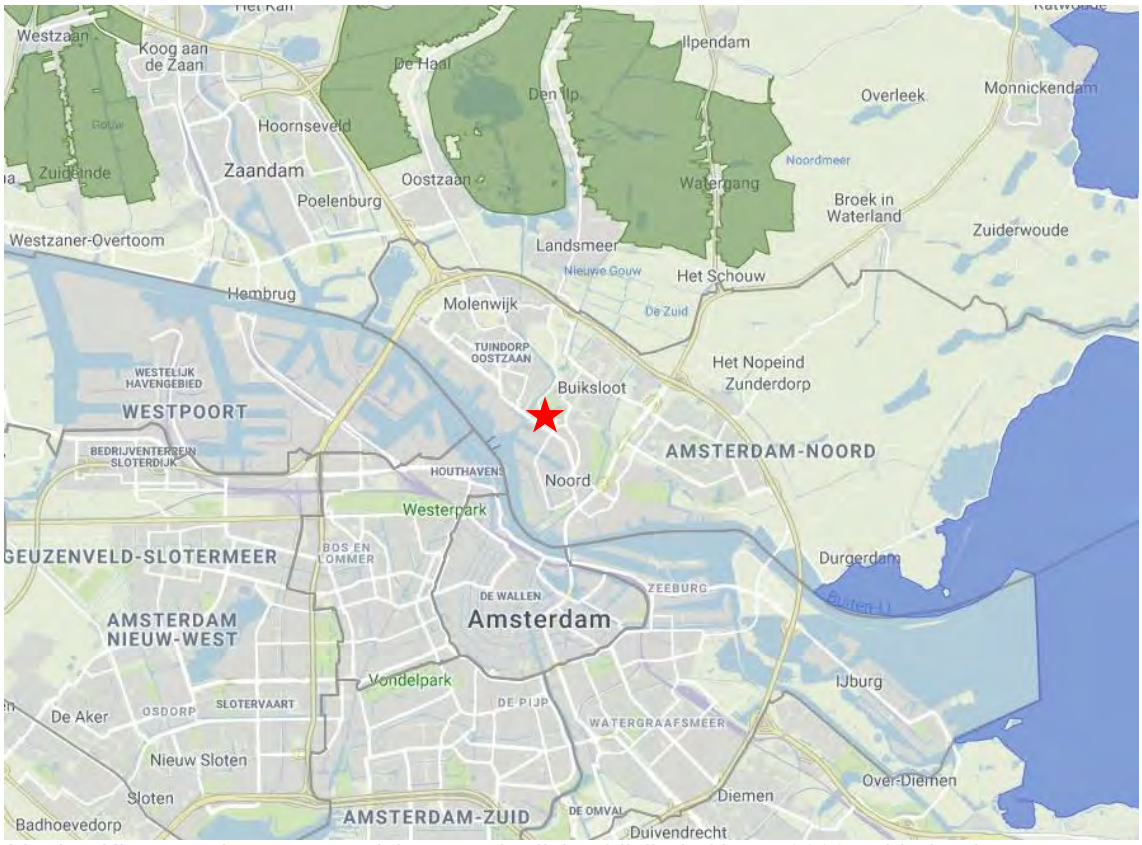

Ligging Klaprozenbuurt ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden in donkergroen en blauw.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringde agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten Pan- Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Op onderstaande kaart zijn de gebieden die deel uitmaken van het NNN in blauw aangegeven. In groen zijn de weidevogelgebieden binnen het NNN weergegeven. Voor een groot deel

overlappen deze gebieden met de eerder genoemde Natura2000 gebieden maar vanwege de weidevogels zijn ook grote delen van Waterland en ten zuiden van Oostzaan direct ten noorden van de ring A10 in het NNN opgenomen. Deze liggen respectievelijk op 2,8 en 2,6 km afstand.

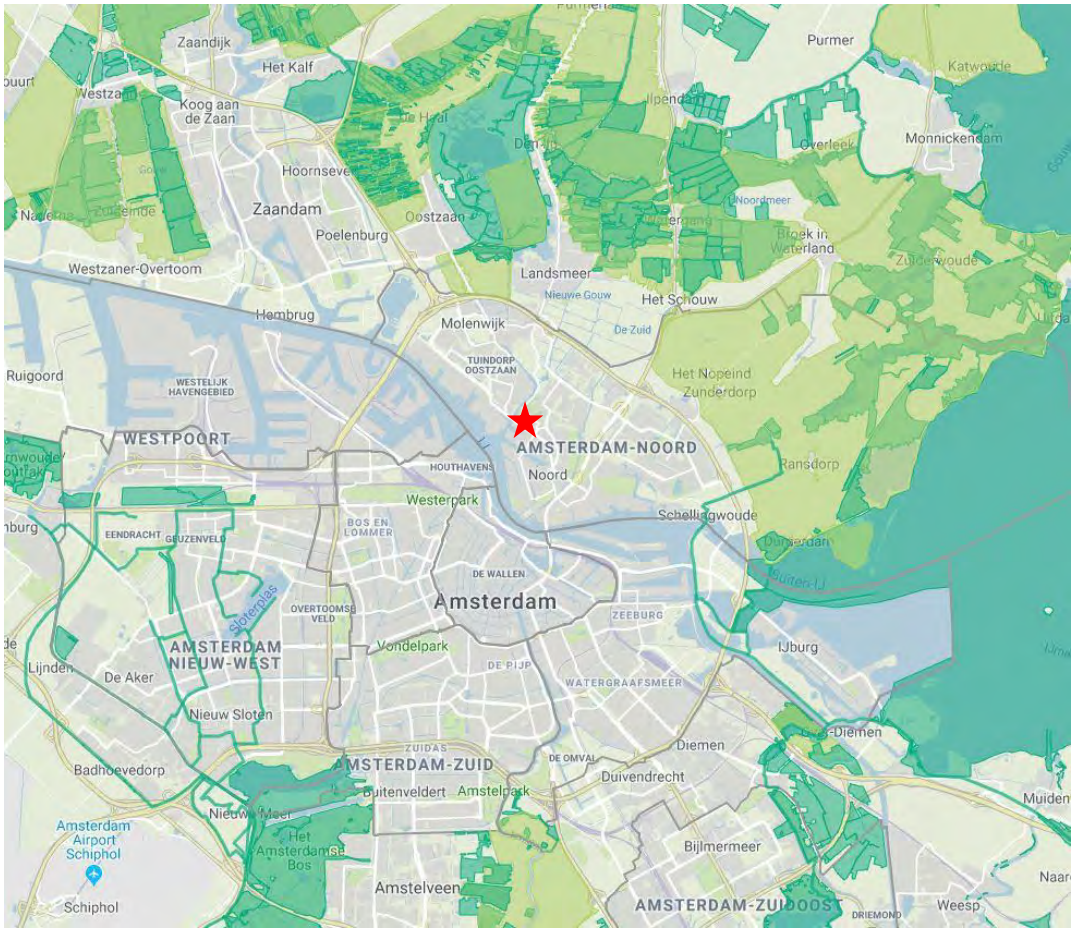

Ligging projectgebied ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland, in blauw de NNN gebieden en in groen de voor weidevogels aangewezen gebieden.

2.3.3 Amsterdamse ecologische- en hoofdgroenstructuur

De ecologische structuur verbindt de groene gebieden met elkaar en vergroot daarmee het leefgebied voor dier- en plantensoorten. De Amsterdamse ecologische structuur betreft een netwerk van zowel grote als kleine ‘groene’ en ‘blauwe’ gebieden en maakt het verbindende groene netwerk binnen de stad en de verbinding met het omringende landschap zichtbaar en is essentieel voor de biodiversiteit.

Op onderstaande kaart zijn de onderdelen van de Amsterdamse ecologische structuur nabij de Klaprozenbuurt weergegeven. Het betreft de Kadoelerbreek/Buiksloterbreek ten noorden en de watergangen langs de Buiksloterdijk ten noordoosten van het projectgebied.

De hoofdgroenstructuur komt in de omgeving van de Klaprozenbuurt voor een deel overeen met de ecologische structuur van Amsterdam. Een aanvulling zijn de schoolwerktuinen tussen de Klaprozen- en Kamperfoelieweg ten zuidoosten van het projectgebied.

Ligging projectgebied ten opzichte van de Amsterdamse ecologische structuur

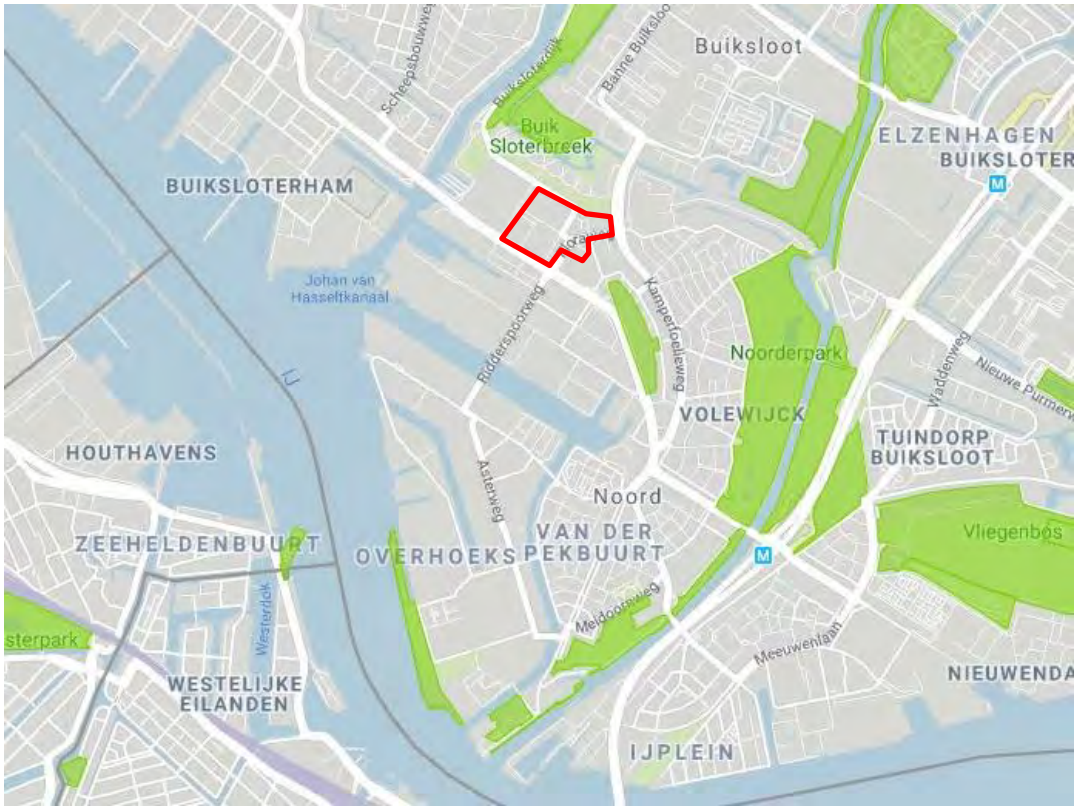

Ligging projectgebied ten opzichte van de Amsterdamse hoofdgroenstructuur

2.3.4 Ecopassages

Om het stelsel van groene verbindingen goed te laten functioneren is het van belang dat ecologische knelpunten worden opgelost. Op onderstaande kaart worden de huidige of

toekomstige ecopassages nabij het projectgebied en de op te heffen barrières (knelpunten) in beeld gebracht.

Ten noordoosten van het projectgebied ligt een toekomstige ecopassage. Het knelpunt is de Kamperfoelieweg dat via een viaduct over een sloot loopt. Als oplossing komt hier een faunapassage en fauna uittreedplaats (FUP) voor amfibieën en zoogdieren. Deze ecopassage ligt buiten het projectgebied.

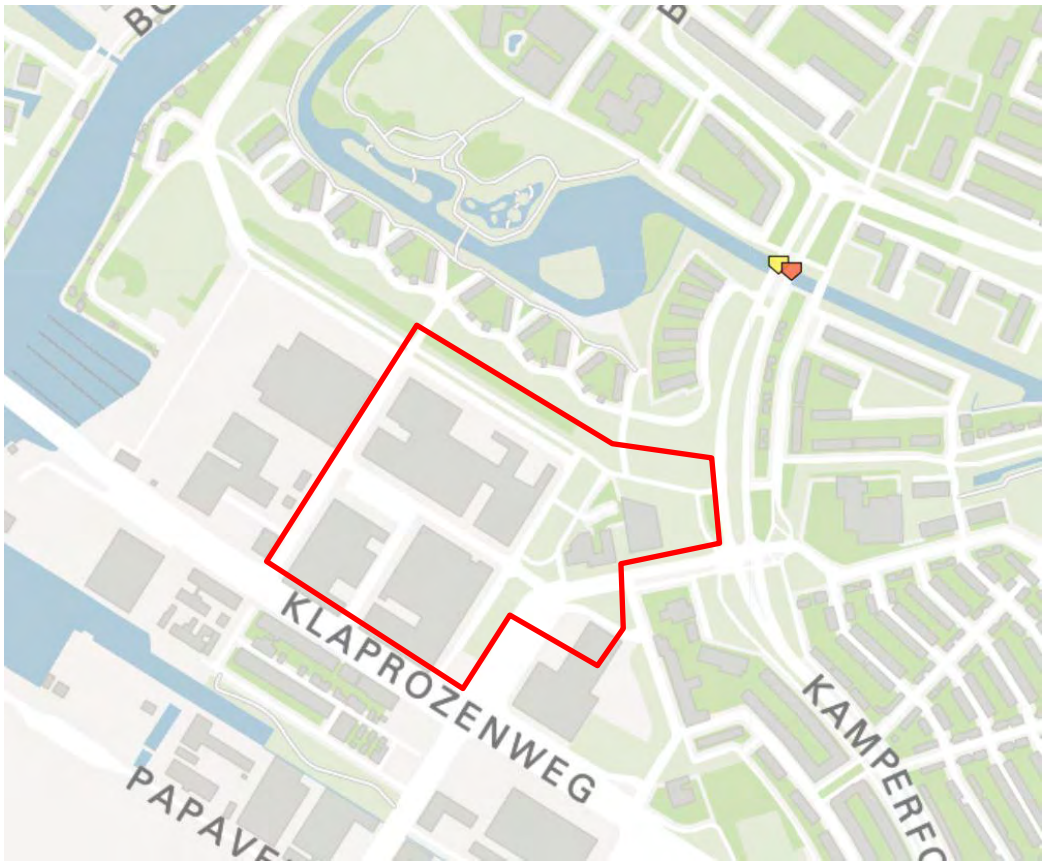

Ligging projectgebied ten opzichte van huidige en toekomstige ecopassages

2.4 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied is nu grotendeels een extensief gebruikt bedrijventerrein met grondgebonden bedrijven, in totaal circa 43.000 m^2 bruto vloer oppervlak. Op een aantal kavels is ook een bedrijfswoning op de eerste verdieping gebouwd. Bedrijvigheid in het projectgebied bestaat voornamelijk uit productie gerelateerde bedrijvigheid, zoals garagebedrijven en ambachten.

Het projectgebied is daarnaast als enige locatie in Noord (inclusief een deel van de Buiksloterham) aangewezen voor perifere detailhandel. Perifere detailhandelsvestigingen zijn winkels waar volumineuze goeden worden verkocht, zoals bouwmarkten en meubelwinkels.

Het groene landschap kenmerkt zich door dichtgegroeide groepen bomen en struiken, en een oost-west fietsverbinding.

Bomen langs fietspad aan oostkant projectgebied

Loods langs de Floraweg aan oostkant projectgebied

Ruige begroeiing naast loods aan oostkant projectgebied

Ymere gebouw langs de Floraweg aan oostkant projectgebied

Grasveld en transformatorhuis met op de achtergrond bomen aan oostkant projectgebied

Boomgroep aan oostkant projectgebied

Begroeiing op talud naast viaduct aan oostkant projectgebied

Begroeiing en bebouwing voorbij viaduct aan oostkant projectgebied

Overzichtsfoto met bomen begroeide dijk aan noordkant projectgebied met links de Metaalbewerkerweg en rechts de Buiksloterbreek

Met bomen begroeide dijk met rechts de Buiksloterbreek

Doorgang op de dijk met rechts de Buiksloterbreek

Boomgroep op grasveld aan zuidoostkant projectgebied

Gammawinkel aan de Klimopweg, aan zuidoostkant projectgebied

Grote bomen op grasveld met op de achtergrond de Vuurwerkerweg

Bomen op grasveld met links de Vuurwerkerweg

Overzichtsfoto bedrijven aan de Vuurwerkerweg

Woonhuis op hoek Vuurwerkerweg

Overzichtsfoto industrie aan de Metaalbewerkerweg met rechts de dijk

Overzichtsfoto bedrijven aan de Slijperweg

Woonhuis op de hoek en bedrijven aan de Slijperweg

Overzichtsfoto Slijperweg

Overzichtsfoto bedrijven aan de Klaprozenweg

Bomen tussen parkeerplaatsen aan de Polijsterweg

Garages aan de Draaierweg

3 SOORTBESCHERMING

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes in. Namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

3.1 Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn) vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Van een beperkt aantal van deze soorten is ook hun nest jaarrond beschermd. Een lijst met deze soorten vogels staat in bijlage 1.

3.2 Habitatrichtlijn

Een aantal in Nederland voorkomende dieren- en plantensoorten is ook Europees beschermd. Dit zijn de soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

3.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming).
Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen.
Omdat er bij sommige diergroepen ook veel algemene soorten opgenomen zijn, is de verwachting dat er op termijn weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten (vergelijkbaar met de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet). Zo treden er nu al verschillen op tussen de provincies. Provincies hebben namelijk de bevoegdheid om bij provinciale verordening (POV) vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten, zie § 3.6. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

3.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook de niet beschermde soorten! De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

3.5 Provinciale Omgevingsverordening Noord-Holland

De provincie heeft een Omgevingsverordening opgesteld met daarin opgenomen hoe om te gaan met soortenbescherming. In artikel 4 worden de vrijstellingen beschermde soorten bij ruimtelijke inrichting, bestendig beheer en onderhoud behandeld.

De provincie Noord-Holland heeft in die Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland 21 soorten opgenomen. Deze zijn opgenomen in bijlage 2. Bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen vervalt dan de bescherming van deze soorten.

3.6 Rode Lijsten

Diverse soorten planten en dieren zijn in Nederland bedreigd in hun voorkomen. Deze soorten zijn opgenomen op zogenaamde Rode Lijsten. Per soortengroep (onder andere hogere planten, zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, libellen en dagvlinders) zijn aparte Rode Lijsten opgesteld. Opname op de Rode Lijst betekent echter niet automatisch wettelijke bescherming, op grond van de Wet natuurbescherming.

Rode Lijst-soorten zijn in het kader van de MER of bestemmingsplanprocedure van belang vanwege het feit dat ze (veel meer dan beschermde soorten) vaak in hoge mate een indicatie zijn voor de totale ecologische kwaliteit van een gebied, met name doordat ze relatief gevoelig zijn voor factoren als verdroging, verstoring, vermesting etc.

4 VELDBEZOEK

In de periode van mei tot en met september 2019 is nader onderzoek uitgevoerd naar huismus, vleermuizen en kleine marterachtigen. Op 10 januari 2021 is een veldbezoek aan de Klaprozenbuurt gebracht met als doel de oude vindplaatsen te controleren, extra gegevens te verzamelen en na te gaan in hoeverre de bebouwing geschikt én toegankelijk is voor vleermuizen.

Bij deze onderzoeken is altijd gewerkt conform de op dat moment geldende inventarisatie-protocollen van het netwerk groene bureaus en/of de richtlijnen in de soortenstandaards van ROV en later de kennisdocumenten van BIJ12.

Het meest recente bezoek vond plaats gedurende droge omstandigheden bij weinig wind en een temperatuur van circa 6 °C.

5 NATUURWAARDEN KLAPROZENBUURT

We hebben op 3 januari 2021 gegevens opgevraagd uit de NDFF. De NDFF is een zeer uitgebreide natuurdatabank van Nederland waarin gevalideerde natuurinformatie is opgeslagen met gegevens over de Nederlandse flora en fauna. Voor het projectgebied zijn de gegevens van de laatste 10 jaar opgevraagd.

Ook is begin januari 2021 de website maps.amsterdam.nl geraadpleegd. Deze website bevat een groot aantal interactieve themakaarten en open geo data vanuit de ruimtelijke sector van de Gemeente Amsterdam. Voor deze natuurtoets is gebruik gemaakt van maps.amsterdam.nl/florafauna.

Daarnaast is in 2019 door Elsken Ecologie nader onderzoek naar de huismus, vleermuizen en kleine marterachtigen in de Klaprozenbuurt uitgevoerd. Op 10 januari 2021 hebben we een aanvullend veldbezoek gebracht aan het projectgebied waar oude vindplaatsen van diverse soorten zijn nagelopen. Bij soorten die niet in deze tijd van het jaar waar te nemen zijn, is op basis van de aanwezige biotopen een inschatting gemaakt of de desbetreffende soort nog aanwezig kan zijn. We beschrijven hierna per groep de bevindingen.

5.1 Vogels

5.1.1 Beschikbare gegevens

In de NDFF zijn voor de Klaprozenbuurt en de directe omgeving 30 waarnemingen van vogels opgenomen. Binnen het projectgebied zelf gaat het om 11 waarnemingen. Op onderstaand kaartje is de verspreiding daarvan opgenomen. Er is daarbij geen onderscheid gemaakt tussen soorten met een jaarrond beschermd nest, soorten van de Rode Lijst, et cetera.

De waarnemingen binnen het projectgebied zijn verdeeld over vijf soorten. Deze zijn alle beschermd onder de Vogelrichtlijn. Van één van deze soorten, de zwarte roodstaart, is het nest jaarrond beschermd. De soort valt binnen categorie 5, wat betekent dat als er in de omgeving alternatieve nestplaatsen aanwezig zijn, de jaarrond beschermde status vervalt. In de bebouwing ten westen van het projectgebied is voldoende alternatief nestelgelegenheid aanwezig. De jaarrond beschermde status vervalt hier dan ook.

Locatie waarnemingen vogels

Soort	Aantal	Jaartal waarneming	Gedrag
Scholekster	11	2015 t/m 2018	Ter plaatse
Tuinfluiter	1	2018	Baltsend/zingend
Zanglijster	1	2015	Baltsend/zingend
Zilvermeeuw	1	2021	Foeragerend
Zwarte roodstaart	1	2015	Overvliegend

De soorten zijn met name in het oosten van het projectgebied waargenomen, ter hoogte van de kavels met nummer 6413, 6520, 6548, 7128, 7357 en 7846.

In maps.amsterdam.nl is daarnaast voor het kilometerblok waarin het projectgebied ligt (hoknummer 232), huismus opgenomen. Deze soort heeft net zoals zwarte roodstaart een jaarrond beschermd nest. In onderstaande kaart van maps.amsterdam.nl/vogels is te zien dat huismus in de bebouwing op enige afstand ten westen-, oosten en zuiden van het projectgebied broedt. Binnen het projectgebied zijn geen broedplaatsen van de soort vastgesteld.

Bekende broedplaatsen van huismus (oranje) in de omgeving van het projectgebied. Bron: maps.amsterdam.nl

5.1.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van jaarrond beschermde vogels zoals buizerd en sperwer aangetroffen. Wel zijn er geschikte bomen en voldoende rust aanwezig, vooral in het oosten van het projectgebied. Ook zijn oude nesten van zwarte kraai en ekster aanwezig die geschikt zijn voor deze roofvogels. Er werden in de panden geen geschikte nestellocaties voor huismus en gierzwaluw aangetroffen.

Algemene broedvogels zoals winterkoning, fitis, tjiftjaf, merel en heggenmus kunnen in de struiken en kleinere bomen tot broeden komen. Dit geldt met name voor de begroeiing op de dijk aan de noordkant van het projectgebied. Soorten als scholekster en zwarte roodstaart kunnen broedend op de daken van de bebouwing voorkomen. Beide soorten werden tijdens het veldbezoek echter niet aangetroffen. In de bomen kunnen soorten als merel, ekster*, zwarte kraai*, houtduif en Turkse tortel tot broeden komen.

*Ekster en zwarte kraai hebben een jaarrond beschermd nest, maar in de lichtste categorie. In de directe omgeving van het projectgebied zijn genoeg alternatieve nestplaatsen beschikbaar. De jaarrond beschermde status vervalt hier dan ook.

Tijdens het veldbezoek werden bij de industriepanden foeragerende eksters, zwarte kraaien en zilvermeeuwen aangetroffen. In de kleinere bomen op de dijk werden oude nesten van waarschijnlijk merel aangetroffen. Hier werden merel, koolmees, winterkoning, roodborst en tjiftjaf foeragerend aangetroffen.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Beschikbare gegevens

In de NDFF zijn voor de Klaprozenbuurt en de directe omgeving tien waarnemingen van zoogdieren opgenomen. Het betreft twee soorten landgebonden zoogdieren en twee soorten vleermuizen. Binnen het projectgebied zelf gaat het om één waarneming van een landgebonden zoogdier. Op onderstaand kaartje is de verspreiding daarvan opgenomen.

De twee landgebonden zoogdieren zijn muskusrat en mol. Alleen de mol is binnen het projectgebied waargenomen. Deze landelijk algemene en wijd verspreide soort is opgenomen in de lijst met vrijgestelde soorten van de provincie Noord-Holland. Muskusrat staat op de unielijst exoten.

Locatie waarnemingen overige zoogdieren

Soort	Aantal	Jaartal waarneming	Gedrag
Mol	3	2014 en 2019	Territoriumgedrag
Muskusrat	3	2012	-

Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Uit de omgeving zijn de volgende soorten bekend: gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze zijn beide buiten het projectgebied waargenomen. Gezien de locaties van de waarnemingen betrof het foeragerende dieren en geen verblijfplaatsen.

Locatie waarnemingen vleermuizen

Soort	Aantal	Jaartal waarneming	Gedrag
Gewone dwergvleermuis	4	2019	Foeragerend en overvliegend
Laatvlieger	1	2012	-

5.2.2 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden geen (sporen van) landgebonden zoogdieren waargenomen. Algemene soorten zoals mol, egel en huisspitsmuis kunnen het projectgebied als foerageergebied gebruiken. In de ruige begroeiing naast de loodsen en in de begroeiing langs de dijk kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten voorkomen. Het industrieterrein zelf is niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor deze soorten.

Het projectgebied is te klein en geïsoleerd om leefgebied te bieden voor soorten als haas en konijn. Kleine marterachtigen zoals hermelijn en wezel zouden mogelijk het projectgebied incidenteel als foerageergebied kunnen gebruiken. Vaste rust- en verblijfplaatsen worden in deze bebouwde omgeving zonder geschikte rommelhoekjes met voldoende dekking voor zowel hun prooien als zij zelf, worden echter niet verwacht. Er zijn uit de ruime omgeving dan ook geen waarnemingen bekend. Ook bij het nader onderzoek van 2019 zijn geen waarnemingen van marterachtigen binnen het projectgebied gedaan. We kunnen het voorkomen van deze dieren hier dan ook uitsluiten.

Er zijn twee panden binnen het projectgebied aanwezig die mogelijk geschikt kunnen zijn voor aan gebouwgebonden vleermuissoorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Het betreft het Ymere gebouw aan de oostkant van het projectgebied (Floraweg 200) en het hoekhuis te midden van het projectgebied (Polijsterweg 16). In beide panden zijn open stootvoegen aanwezig waarbij de spouwmuren hierachter mogelijk geschikt kunnen zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Zie onderstaande foto’s. De overige bebouwing is niet geschikt voor vleermuizen.

In de grote bomen binnen het projectgebied kunnen verblijfplaatsen van aan boomgebonden vleermuissoorten zoals ruige dwergvleermuis verwacht worden. In theorie geldt dat ook voor rosse vleermuis maar verblijfplaatsen in dergelijk bebouwd gebied zijn nauwelijks bekend. De bomen kunnen tevens deel uitmaken van een foerageergebied en/of vliegroute voor vleermuizen. Ook de bebouwing zelf kan onderdeel zijn van een vliegroute door vleermuizen.

Open stootvoegen Ymere gebouw aan oostkant projectgebied

Open stootvoegen hoekhuis op Polijsterweg 16

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2019 zijn geen verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen vastgesteld. Wel werden sporadisch foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Er zijn echter geen essentiële foerageergebieden aangewezen.

5.3 Amfibieën

5.3.1 Beschikbare gegevens

In de NDFF zijn voor het projectgebied géén waarnemingen van amfibieën bekend. Ook in maps.amsterdam.nl zijn geen waargenomen opgenomen.

Op geruime afstand ten zuiden van het projectgebied is één waarneming van bruine kikker opgenomen.

5.3.2 Resultaten veldbezoek

Amfibieën zijn niet in het projectgebied aangetroffen en worden hier ook niet verwacht. Er is binnen (en nabij) het projectgebied geen geschikt voortplantingswater aanwezig.

5.4 Dagvlinders

5.4.1 Beschikbare gegevens

In de NDFF zijn voor de Klaprozenbuurt en de directe omgeving 35 waarnemingen van dagvlinders opgenomen. Binnen het projectgebied zelf gaat het om één waarneming van een bruin zandoogje. De locatie daarvan is op onderstaand kaartje aangegeven/ Deze algemene soort is niet beschermd.

De waarnemingen zijn verdeeld over 13 soorten. In onderstaande tabel zijn deze soorten opgenomen. Ten noorden van het projectgebied, in park Buiksloterbreek zijn drie waarnemingen van bruin blauwtje verricht. Deze soort staat op de Rode Lijst als gevoelig. De overige soorten staan niet op deze lijst.

Locatie waarnemingen dagvlinders

Soort	Aantal	Jaartal waarneming
Atalanta	2	2019
Boomblauwtje	2	2019
Bruin blauwtje	4	2019 en 2020
Bruin zandoogje	13	2016, 2019 en 2020
Dagpauwoog	4	2019 en 2021
Distelvlinder	1	2019
Groot koolwitje	5	2019 en 2020

Hooibeestje	2	2019
Icarusblauwtje	5	2019 en 2020
Kleine vos	1	2019
Kleine vuurvlinder	1	2021
Klein koolwitje	3	2019 en 2020
Oranje luzernevlinder	1	2019

5.4.2 Resultaten veldbezoek

Er zijn tijdens het veldbezoek geen dagvlinders waargenomen. Er zijn geen waardplanten en/of bomen zoals iep aanwezig voor beschermde dagvlindersoorten. Deze conclusie komt overeen met die uit het nader onderzoek van 2019.

5.5 Vaatplanten

5.5.1 Beschikbare gegevens

In de NDFF zijn voor de Klaprozenbuurt en de directe omgeving 380 waarnemingen van vaatplanten opgenomen. Op onderstaand kaartje is de verspreiding daarvan opgenomen.

De waarnemingen zijn verdeeld over 358 soorten. Een aantal van deze soorten zijn opgenomen in de Rode Lijst. Het betreft wilde ridderspoor (ernstig bedreigd), Franse silene (bedreigd), beemdkroon, donkergroene basterdwederik, sierlijke vetmuur, tripmadam, witte munt, zacht vetkruid, zeepostelein (kwetsbaar) en waterdrieblad (gevoelig). Ook zijn er twee soorten waargenomen die op de unielijst exoten staan, namelijk reuzenbalsemien en reuzenberenklauw.

Maar liefst 348 van de 358 soorten zijn waargenomen ter hoogte van de woning Buiksloterbreek 43, ten noordoosten van het projectgebied. Deze waarnemingen komen allen uit 2013. Het betreft hoogstwaarschijnlijk verwilderde planten uit een tuin.

Binnen en direct grenzend aan het projectgebied zijn 12 soorten opgenomen. Deze staan met name langs de Draaierweg en Klaprozenweg. De soorten worden in de tabel hieronder weergegeven. Geen van deze soorten staat in de Rode Lijst of is landelijk beschermd.

Soort	Aantal	Jaartal waarneming
Duizendblad	1	2018
Gewoon langbaardgras	1	2019
Grote ratelaar	1	2019
Herderstasje	1	2019
Klein glaskruid	1	2019
Klein streepzaad	1	2019
Kruipertje	1	2019
Muskuskaasjeskruid	1	2019
Muurpeper	1	2019
Reigersbek	1	2019
Vlasbekje	1	2019
Zandraket	1	2019

In maps.amsterdam.nl is daarnaast voor het kilometerblok waarin het projectgebied ligt (hoknummer 232), rietorchis opgenomen. Deze soort was tot 2020 in de gedragscode van Gemeente Amsterdam opgenomen. Deze gedragscode (en daarmee de bescherming) is nu komen te vervallen. De soort is sinds 2017 ook niet meer landelijk beschermd.

Locatie waarnemingen vaatplanten

5.5.2 Resultaten veldbezoek

Vrijwel alle opgenomen plantensoorten uit bovenstaande tabel werden weer binnen het projectgebied aangetroffen. De soorten komen in de stad met name voor op bebouwde terreinen. Het projectgebied vormt dan ook een geschikt biotoop voor deze soorten. Geen van deze soorten heeft een beschermde status. Ook in het nader onderzoek van 2019 staan geen waarnemingen van beschermde plantensoorten binnen het projectgebied.

5.6 Overige soorten

Van de overige groepen beschermde soorten zijn uit het projectgebied geen beschermde soorten bekend. Op basis van de aanwezige biotopen en de ligging ten opzichte van het verspreidingsgebied van deze soorten zijn deze hier ook niet te verwachten.

Zeer mobiele soorten zoals dagvlinders uit de vorige paragraaf, zouden hier incidenteel wel voor kunnen komen. Dit wijst echter niet op de aanwezigheid van populaties.

6 ONGEWENSTE SOORTEN

Op maps.amsterdam.nl/duizendknoop zijn waarnemingen van de invasieve exoot Japanse duizendknoop opgenomen. Zie onderstaande kaartjes. In rood wordt aangegeven waar actieve bestrijding bezig is. In blauw staan de geschouwde waarnemingen.

De waarnemingen bevinden zich net ten noorden van het projectgebied, bij park Buik Sloterbreek. Eén van de groeiplaatsen van de soort ligt net binnen het projectgebied, namelijk aan de oostkant bij het fietsviaduct onder de Kamperfoelieweg. Het gaat om een oppervlakte van 55 m^2. Hier is actieve bestrijding bezig in de vorm van het machinaal uitrieken van de plant tot 80 cm onder het maaiveld.

Locaties Japanse duizendknoop

Oppervlakte Japanse duizendknoop

6.1 Resultaten veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden binnen het projectgebied geen groeiplaatsen van Japanse duizendknoop aangetroffen. Ook de groeiplaats aan de oostkant bij het fietsviaduct is bestreden

en leek te zijn verdwenen; er waren nu geen planten zichtbaar aanwezig. Zie onderstaande foto.

Voormalige groeiplaats Japanse duizendknoop aan oostkant projectgebied

Gedurende het veldbezoek zijn soorten als bruine rat, zwarte rat en eikenprocessierups niet aangetroffen. Stadsduif werd tijdens het veldbezoek wel aangetroffen. Bruine rat zou hier voor kunnen komen. De andere soorten worden hier niet verwacht.

7 ONTWIKKELING KLAPROZENBUURT

7.1 Relevant beleid

Structuurvisie Amsterdam 2040
In de Structuurvisie Amsterdam 2040 is als centrale ambitie opgenomen dat Amsterdam zich verder ontwikkelt als kernstad van een internationaal concurrerende, duurzame metropool. Om economisch sterk en duurzaam te zijn, wil Amsterdam onder meer een intensiever gebruik van de bestaande stad. De structuurvisie, vastgesteld in 2011, wijst de Klaprozenbuurt aan als locatie die zich in de periode 2030-2040 transformeert naar een woon-werkgebied.

Koers 2025
In 2016 is door de gemeenteraad Koers 2025 vastgesteld. Dit is een integrale inventarisatie van woningbouwlocaties in Amsterdam. Deze ontwikkelingsstrategie heeft als doel de druk op de woningmarkt in Amsterdam te verlagen door de woningvoorraad jaarlijks met circa 5.000 woningen te laten groeien. In dit document is de Klaprozenbuurt als ontwikkellocatie aangewezen. De vaststelling van het gebied in Koers 2025 heeft de transformatie van de Klaprozenbuurt versnelt en de opdracht voor dit project vastgesteld.

Ruimte voor de Economie van Morgen
Na Koers 2025 heeft het vorige College het visiedocument Ruimte voor de Economie van Morgen vastgesteld. In dit document wordt de Klaprozenbuurt aangewezen als ‘productieve wijk’. Dit zijn woon-werkwijken die bedrijven met ruimtelijke behoefte aan bedrijfsruimte integreren in een nieuw stedelijk woonmilieu.

Woonagenda 2025
In de Woonagenda 2025 staat de prognose dat er in 2025 een tekort is aan sociale en middeldure woningen. De gemeente heeft ter voorkoming van dat tekort een stedelijk uitgangspunt voor nieuwbouw geformuleerd: 40% sociale huurwoningen, 40% middeldure woningen (huur en koop) en 20% dure woningen (huur en koop). De Klaprozenbuurt zal deze verhoudingen aanhouden.

7.2 Ambities

Conform Koers 2025 is de wens van de gemeente om het bedrijventerrein te veranderen en te verdichten tot een stedelijke gemengde stadsbuurt. In de voorgaande fases van de planvorming zijn vijf ambities voor de transformatie van de Klaprozenbuurt vastgelegd:

1. Bijdragen aan het tempo en volume van de woningbouwontwikkeling door de realisatie van circa 250.000 m^2 bruto vloer oppervlak aan programma voor wonen, werken en voorzieningen;
2. Realisatie van een kwalitatief hoogwaardig en flexibel stedelijk milieu met een gevarieerde functiemix;
3. Realisatie van een ongedeeld stedelijk gebied door een sociaal-economisch gemengde bevolkingsopbouw in het projectgebied en goede fysieke en sociale samenhang met de omliggende buurten;
4. Realisatie van de Klaprozenweg als stadsstraat, waardoor een verbindende werking van deze weg tussen het oude en nieuwe deel van Noord wordt bereikt;
5. Versterken van de landschappelijke kwaliteiten van her groen en de herkenbaarheid van de Waterlandse Zeedijk.

Tijdens het participatietraject hebben omwonenden van de Klaprozenbuurt hier nog twee ambities aan toegevoegd:

6. De Klaprozenbuurt als integraal plan voor alle drie de buurten (Buiksloterbreek, woonboten Zijkanaal I en het noordelijk deel van de Buiksloterham) samen, waarbij de

groene verbinding centraal staat. Niet steen en groen in confrontatie maar harmonieus door elkaar. Geen barrières in het groen. De Klaprozenbuurt als één groen 'tapijt' zien waarop gewoond, geleefd en gewerkt wordt. De groene Buiksloterdijk is het landschappelijke element dat uitzicht biedt naar alle kanten en waar nieuwe en bestaande buurten samen komen.

7. De Klaprozenbuurt is het begin van de groene Kadoelerscheg. Deze stedelijke wijk met parkachtige ruimten maakt de koppeling tussen stad en het groene landschap. Met één been in de stenen omgeving die met het centrum van de stad verbonden is en met het andere been in de groene scheg die naar het Waterland leidt.

7.3 Ruimtelijke hoofdingrepen

De ruimtelijke hoofdingrepen van het Stedenbouwkundig Plan zijn:

- Versterking herkenbaarheid Waterlandse Zeedijk en aanleg Buiksloterdijkpark
  De nu verborgen oude Waterlandse Zeedijk krijgt haar oorspronkelijke verloop terug en wordt zichtbaar gemaakt en onderdeel van een doorgaande fietsroute oost-west. De dijk wordt aangezet met een lange rij bomen op de dijk. Aan de zuidkant van de dijk komt een buurtpark. Het water van Zijkanaal I wordt betrokken in het dijkpark.

- Verbindingen Oud Noord met de IJ-oevers
  De Klaprozenbuurt sluit aan op de woonbuurten van Oud Noord en op het nieuwe woon-werkgebied van de Buiksloterham. Het verbeteren van de oversteekbaarheid is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Er zullen diverse nieuwe verbindingen gerealiseerd worden.

- Klaprozenbuurt als stedelijke gemengde stadsbuurt
  Het bedrijventerrein met lage bebouwing en lage dichtheid wordt getransformeerd in een woon-werkgebied met middelhoge bebouwing en hoge dichtheid. Een groot deel van het projectgebied krijgt winkel- en bedrijfsruimten in de plint, met woningen daarboven. Uitgangspunt is zelfrealisatie waardoor de huidige kavelstructuur behouden blijft.

8 EFFECTANALYSE GEBIEDSONTWIKKELING

8.1 Gebiedsbescherming

De omvorming van de Klaprozenbuurt heeft geen nadelige gevolgen voor de natuurwaarden in de beschermde lokale, nationale en Europees beschermde gebieden in de regio. Net als ook nu het geval is, blijft het gebied vrijwel volledig bebouwd. Wel wordt de bebouwing intensiever met ook meer hoogbouw. Er is daarom wel een risico op meer verkeersbewegingen wat tot hogere emissies kan leiden. De Natura2000 gebieden liggen echter op een zodanige afstand dat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

8.2 Soortenbescherming

In de Klaprozenbuurt komen meerdere soorten beschermde dieren en planten voor.

Binnen het projectgebied komen algemene broedvogels voor. Zij kunnen dan wel op de daken van de bebouwing (scholekster, zwarte roodstaart) of in de bomen en lage begroeiing tot broeden komen (bijv. ekster, zwarte kraai, houtduif, Turkse tortel, merel, tjiftjaf, winterkoning). Ook werden meerdere oude nesten aangetroffen. Geen van deze soorten heeft een jaarrond beschermd nest (bij ekster en zwarte kraai vervalt deze status omdat in de directe omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn).

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. De meest veilige periode daarbij ligt tussen september en februari. Ook in die periode is het echter noodzakelijk de te kapen bomen vooraf te schouwen op broedende vogels. Soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen namelijk vrijwel jaarrond tot broeden komen. Indien een boom gekapt moet worden en er een broedende vogel in wordt aangetroffen, dient het werk aldaar stilgelegd te worden en de boom gemarkeerd te worden zodat de vogels niet verstoord worden. De boom (en afhankelijk van de onderlinge afstand) een aantal van de buurbomen mogen vervolgens pas gekapt worden als de vogels klaar zijn met broeden en de jongen het nest hebben verlaten.

Werken in het broedseizoen is toegestaan, indien uit een schouw door een vogeldeskundige voorafgaand aan de werkzaamheden blijkt dat zich geen broedende vogels in het groen of op de daken bevinden. Worden deze wel aangetroffen, dan kan pas gestart worden als de vogels klaar zijn met broeden. Dit kan dan nog een aantal weken duren.

In het verleden zijn twee soorten vleermuizen nabij het projectgebied vastgesteld. In het projectgebied zelf werden geen vleermuizen waargenomen. Twee panden binnen het projectgebied zijn mogelijk geschikt als verblijfplaats voor aan gebouwgebonden vleermuissoorten (Floraweg 200 en Polijsterweg 16). De overige bebouwing is niet geschikt. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de sloop van deze panden tijdig vleermuisonderzoek te verrichten. Gezien de doorlooptijd van dergelijk onderzoek en de duur van het ontheffingstraject, adviseren we om minimaal 1,5 jaar voor de start van de geplande sloop het onderzoek op te starten.

Bij het onderzoek in 2019 werden geen vliegroutes of van belang zijnde foerageergebieden vastgesteld. De verwachting is dat dit ook nu niet het geval is. Alleen als de boombeplanting op de dijk verwijderd zou worden, adviseren wij vooraf nader onderzoek te doen naar het terreingebruik van vleermuizen. Deze beplanting grenst immers aan meerdere andere geschikte beplantingen en groengebieden. Uit dit onderzoek zal volgen of deze beplanting van belang is als foerageergebied of vliegroute door vleermuizen. Ook hierbij adviseren we om minimaal 1,5 jaar voor de start van de kap het onderzoek op te starten.

De overige soorten landgebonden zoogdieren die hier bekend zijn, zijn alle opgenomen in de verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland. Dit houdt in dat de bescherming van deze soorten vervalt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting. Wel blijft altijd de

zorgplicht van kracht. Dit houdt in dat er altijd zodanig gewerkt moet worden dat dieren de kans krijgen te ontkomen. In dit geval bijvoorbeeld door niet richting het water of drukke wegen te werken maar richting aangrenzende kavels. In het geval dat, bijvoorbeeld, egels worden aangetroffen bij het werk, kunnen deze voorzichtig in een emmer gedaan worden en daarna op een andere geschikte locatie uitgezet. Eén en ander in overleg met de begeleidend of stadsecoloog.

In de Klaprozenbuurt zelf zijn geen amfibieën waargenomen of te verwachten. Op enige afstand van het projectgebied is bruine kikker opgenomen. Deze soort is tevens opgenomen in de Verordening Vrijstellingen soorten Noord-Holland. Bij de geplande werkzaamheden hier vervalt dus ook voor deze soort de bescherming. Negatieve effecten op de soort kunnen worden uitgesloten.

In het projectgebied zijn nauwelijks dagvlinders opgenomen. Er is slechts één soort bekend; bruin zandoogje. De soort is niet beschermd of opgenomen in de Rode Lijst. Indien het leefgebied van de soort verdwijnt, zijn er nog genoeg andere geschikte bermen in de directe omgeving beschikbaar. De werkzaamheden hebben dan ook geen nadelige effecten op eventuele populaties van deze soort. Negatieve effecten kunnen dan ook worden uitgesloten.

Er zijn binnen het projectgebied 12 soorten vaatplanten opgenomen. Deze werden vrijwel allemaal binnen het projectgebied aangetroffen. Geen van deze soorten heeft een beschermde status. Het is dan ook niet noodzakelijk om rekening te houden met deze soorten bij de verdere ontwikkeling van Klaprozenbuurt. Negatieve effecten op vaatplanten kunnen worden uitgesloten.

8.3 Nader onderzoek

Voorafgaand aan de sloop van de twee panden (Floraweg 200 en Polijsterweg 16) dient nader onderzoek naar eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen plaats te vinden. Dergelijk onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol versie 2021. Dit houdt in vier á vijf bezoeken in de periode 15 mei tot 15 oktober. Als de boombeplanting op de dijk zou verdwijnen is ook daar nader onderzoek naar het terreingebruik gewenst. Daarvoor zijn twee bezoeken in mei-juni en augustus-september gewenst.

We adviseren dit soort onderzoeken minimaal 1,5 jaar voor de geplande sloop en eventuele kap uit te voeren. Houdt er rekening mee dat er altijd een volledige onderzoeksperiode (mei tot en met oktober) noodzakelijk is voor het veldwerk. Daarnaast zijn er meerdere maanden nodig voor het opstellen van de stukken en de afhandeling van de eventueel benodigde aanvraag bij de Omgevingsdienst.

9 KANSEN VOOR NATUUR

Bij de omvorming van de Klaprozenbuurt zal een deel van de huidige natuurwaarden verloren gaan. De huidige panden zullen gesloopt worden en wellicht wordt een aantal bomen gekapt en wordt de ruige begroeiing verwijderd.

De omvorming biedt echter ook mogelijkheden om de natuurwaarden in het gebied te vergroten. Het gaat hierbij dan voornamelijk over mogelijkheden voor broedvogels en vleermuizen. Maatregelen voor beschermde soorten andere diergroepen hebben minder zin omdat het resterende leefgebied te klein is voor een levensvatbare populatie (de landgebonden zoogdieren), het biotoop geheel verdwijnt of bekende populaties van waaruit de vestiging plaats zou moeten vinden op een te grote afstand van de Klaprozenbuurt zitten.

Wel beschrijven we maatregelen die de algemene biodiversiteit van het gebied kunnen verhogen.

Onderstaande mogelijkheden komen deels uit het *'Handboek Natuurinclusief bouwen en ontwerpen in 20 ideeën'* van de Gemeente Amsterdam. Hieronder worden de beschikbare maatregelen voor de Klaprozenbuurt weergegeven en de soort(groepen) waarvoor deze geschikt zijn. Hoe deze maatregelen precies kunnen worden toegepast is terug te vinden in het Handboek.

→ Het inbouwen van neststenen voor vogels
Voor: huismus, gierzwaluw, huismus, boerenzwaluw, spreeuw, witte kwikstaart, zwarte roodstaart, slechtvalk

Voor diverse soorten vogels zijn kunstmatige nesten beschikbaar. Deze kunnen zowel in (gierzwaluw) als tegen de gevel aangebracht worden (overige soorten). De neststenen kunnen in principe in alle nieuwbouw in de Klaprozenbuurt worden toegepast. De nestgelegenheid en daarmee de aanwezigheid van diverse vogelsoorten binnen het projectgebied wordt hiermee aanzienlijk verhoogd.

→ Het inbouwen van kasten voor vleermuizen
Voor: gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis en meervleermuis

Voor vleermuizen kunnen eenvoudig voorzieningen worden gemaakt in de nieuwbouw. Dit varieert van het toegankelijk maken van spouwen tot het inmetselen van diverse typen kasten. Idealiter worden kasten van verschillend formaat op verschillende typen locaties ingebouwd zodat er zowel kraam- als paarverblijven en winterverblijven beschikbaar komen. Bij de plaatsing dient, onder andere, rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van lichtmasten en bomen. De kansen op vestiging van diverse vleermuissoorten in het projectgebied wordt hiermee aanzienlijk verhoogd.

→ Het plaatsen van hotels en stenen voor insecten
Voor: dagvlindersoorten (kleine vos, dagpauwoog, verschillende soorten koolwitjes, blauwtjes) en wilde bijen

Deze hotels en stenen kunnen in principe op elke locatie binnen het projectgebied worden geplaatst, mits deze beschutting tegen regen en wind biedt. Ook moeten ze dichtbij inheemse nectar- en stuifmeeldragende bloemen, planten en/of struiken worden geplaatst.

→ Het aanleggen van een groen dak
Voor: vlinders, wilde bijen, vogels, vleermuizen en planten

Groene daken bieden een bodem voor allerlei dieren en planten en zijn daardoor waardevol voor de biodiversiteit binnen het projectgebied. Ze kunnen als extra voedselbron voor insecten dienen en worden door sommige vogelsoorten gebruikt om op te broeden. Daarnaast hebben ze gunstige neveneffecten voor het milieu vanwege de mogelijkheden voor waterberging en de

isolerende werking. Groene daken kunnen het best op lagere nieuwbouw in de Klaprozenbuurt worden toegepast, hoogbouw is hiervoor minder geschikt.

→ Het aanleggen van een bruin dak
Voor: plevieren, visdiefje, scholekster, zwarte roodstaarten diverse soorten insecten
Bruine daken bestaan voornamelijk uit een dakbedekking van zand en steen. Vooral vogels die van origine op zandig terrein broeden gebruiken bruine daken als nestplaats. Het nadeel van deze methode is dat het ook meeuwen kan aantrekken die beduidend minder populair zijn bij bewoners én een nadelig effect hebben op het broedsucces van de andere soorten op daken. Ook hierbij geldt dat ze het best op lagere en vooral grotere nieuwbouw in de Klaprozenbuurt kunnen worden toegepast. Op kleinere daken heeft dit weinig zin of er moeten er meerdere aaneengesloten liggen.

→ Het aanleggen van een waterdak
Voor: juffers en libellen, vlinders, vissen, vogels en vleermuizen

Platte daken kunnen zo worden vormgegeven dat ze een deel van de neerslag bufferen. Het water kan dienen als drinkwater voor vogels en trekt ook insecten aan. Deze insecten zijn dan weer een voedselbron voor bijvoorbeeld vleermuizen. Met de aanwezigheid van waterplanten zouden hier zelfs vissen en juffers en libellen kunnen leven. Wel is er een risico op het optreden van overlast door muggen.

→ Het aanleggen van een groene gevel
Voor: vlinders, wilde bijen, vogels, vleermuizen en planten

Een groene gevel biedt dekking, voedsel en nestgelegenheid voor vogels en insecten. Ze kosten weinig ruimte van het maaiveld en leveren toch veel vierkante meters groen op. Daarnaast biedt het in de zomer bescherming tegen opwarming door de zon en in de winter heeft het juist een isolerende werking.

→ Het aanleggen van een geveltuin
Voor: vlinders, wilde bijen, vogels, vleermuizen, planten en kleine zoogdieren zoals egels

De beplanting van een geveltuin is een bron van voedsel voor insecten en biedt nestgelegenheid voor vogels. Ook gebruiken kleine zoogdieren zoals egel zit soort structuren om van het ene naar het andere groengebied te gaan. Van belang is dat hierbij inheemse plantensoorten voor worden gebruikt.

Aan de oostkant van het projectgebied bij het viaduct ligt nu een klein bloemenlint. Als toevoeging op het verbeteren van de natuurwaarden in het gebied kan deze worden uitgebreid richting het westen toe. Hierbij kunnen soorten worden toegepast die geschikt zijn voor het kalkrijke zand dat hier ligt, bijvoorbeeld slangenkruid, ossentang, teunisbloem, sikkelklaver etc.

→ Het verschralen van de beplanting op de dijk en andere bermen
Voor planten, vlinders, wilde bijen, kleine zoogdieren

Door de bermen te verschralen kan er een opener, soortenrijkere vegetatie ontstaan. Dergelijke vegetaties zijn veel aantrekkelijker voor vlinders, zweefvliegen en de meeste andere insecten omdat ze meer voedsel en voortplantingsmogelijkheden bieden dan de meer eenvormige huidige bermen.
Daarnaast biedt een opener vegetatie meer variatie in microklimaat wat tot vestiging van wilde bijen kan leiden. Deze bestelen vaak in de kale bodem en dode plantenstengels. Een goed beheer is dan ook essentieel waarbij niet elk jaar alles kaal wordt gemaaid.

10 SAMENVATTING AANBEVELINGEN

In de voorgaande hoofdstukken zijn meerdere aanbevelingen opgenomen waarvan het belangrijk is dat ze bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van plannen worden meegenomen. Deze worden hier kort samengevat:

- Voorafgaand aan de sloop van bebouwing en eventuele kap van bomen is nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk. Start daar minimaal 1,5 jaar van te voren mee.
- Indien verblijfplaatsen of essentiële vliegroutes/foerageergebieden voor één of meer vleermuissoorten worden aangetroffen, is een ontheffing noodzakelijk.
- De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen gestart te worden. De veilige periode is september tot en met februari.
- Werken in het broedseizoen is alleen mogelijk indien uit een schouw blijkt dat zich geen broedvogels in het projectgebied bevinden.
- Worden deze wel aangetroffen dan mag pas gestart worden met de werkzaamheden indien de vogels klaar zijn met broeden en het nest hebben verlaten.
- Voor de overige beschermde dieren in het gebied geldt dat ze in de verordening Vrijstelling soorten Noord-Holland zijn opgenomen. Bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen vervalt dan hun bescherming.
- Wel blijft ook dan voor alle werkzaamheden de zorgplicht van kracht. Werk zodanig dat zo min mogelijk schade aan flora en fauna ontstaat, ook de niet beschermde soorten.
- Volg bij de komende nieuwbouwprojecten de richtlijnen voor natuurinclusief bouwen.

BIJLAGEN

1: Vogels met een jaarrond beschermd nest

Nederlandse naam	Bescherming	Nederlandse naam	Bescherming
steenuil	Categorie 1	eidereend	Categorie 5
gierzwaluw	Categorie 2	ekster	Categorie 5
huismus	Categorie 2	gekraagde roodstaart	Categorie 5
roek	Categorie 2	glanskop	Categorie 5
grote gele kwikstaart	Categorie 3	grauwe vliegenvanger	Categorie 5
kerkuil	Categorie 3	groene specht	Categorie 5
oehoe	Categorie 3	grote bonte specht	Categorie 5
ooievaar	Categorie 3	ijsvogel	Categorie 5
slechtvalk	Categorie 3	kleine bonte specht	Categorie 5
boomvalk	Categorie 4	kleine vliegenvanger	Categorie 5
buizerd	Categorie 4	koolmees	Categorie 5
havik	Categorie 4	kortsnavelboomkruiper	Categorie 5
ransuil	Categorie 4	oeverzwaluw	Categorie 5
sperwer	Categorie 4	pimpelmees	Categorie 5
wespendief	Categorie 4	raaf	Categorie 5
zwarte wouw	Categorie 4	ruigpootuil	Categorie 5
blauwe reiger	Categorie 5	spreeuw	Categorie 5
boerenzwaluw	Categorie 5	tapuit	Categorie 5
bonte vliegenvanger	Categorie 5	torenvalk	Categorie 5
boomklever	Categorie 5	zeearend	Categorie 5
boomkruiper	Categorie 5	zwarte kraai	Categorie 5
bosuil	Categorie 5	zwarte mees	Categorie 5
brilduiker	Categorie 5	zwarte roodstaart	Categorie 5
draaihals	Categorie 5	zwarte specht	Categorie 5

2: Soorten opgenomen in de verordening Vrijstellingen soorten Noord-Holland

Soort↓ Provincie→	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing	x	x	x			x		x				x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hermelijn	x	x	x			x		x				x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	x											(x4)
Tweekleurige bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel	x	x	x			x		x				x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm												(x1)
Levendbarende hagedis												(x2)
Eekhoorn												(x3)

x = vrijgestelde soort

(x1) = vrijgesteld in juli t/m september, (x2) = 15 aug t/m 15 okt, (x3) = maart–april en juli t/m november, (x4) = 15 aug t/m feb